

לעילוי נשמת

מרת אלישבע ע"ה בת יבלחט"א יעקב אליהו ושרה הורביץ

הבחור שמואל אלעזר ז"ל בן יבלחט"א נתן ואביבה הורביץ

המשך העניין מדף י"ט

דברים שממעטים את החלון

ודברים שאינם ממעטים את החלון

ד. עשבים שתלשם והניחם בחלון :

אם ראויים למאכל בהמה, עתיד לטלם משם, ואינם בטלים, ולא ממעטים את החלון.

אבל אם הם סם המות לבהמה, כאפרזתא, ודאי לא יטלם משם, והם בטלים, וממעטים את החלון.

ה. עשבים שעלו מאליהם בחלון :

אם הם מזיקים לכותל, [שמקום יניקתם בתוך שלושה טפחים לכותל], והוא מקפיד על נזק הכותל, [שזהו בית מושבו], ודאי עתיד לקחתם משם, ואינם בטלים בחלון, ולא ממעטים אותו.

אבל כשאינם מזיקים לכותל, [שמקום יניקתם רחוק ממנו שלושה טפחים], או שאינו מקפיד על נזק הכותל, [שזה כותל חורבה], ודאי לא יקח אותם משם, ובטלים בחלון, וממעטים אותו.

ו. מטלניות שאין בהם 3 אצבעות על 3 אצבעות :

אם הם ראויים לעשות מהם טלאי, [שהם דקים], או שראויים לאומן [=מקיו דם] לקנח בו דם, [שאינם שורטים], ודאי עתיד לקחתם משם, ואינם בטלים בחלון, ולא ממעטים אותו.

אבל כשאינם ראויים לעשות מהם טלאי, [שהם עבים], וגם אינם ראויים לאומן [=מקיו דם] לקנח בו דם, [שהם שורטים], ודאי לא יקח אותם משם, ובטלים בחלון, וממעטים אותם, מאחר שאין בהם שיעור לקבל טומאה.

ז. אבר ובשר מדולדלים [=תלושים ומעורים במקצת] בבהמה ובחיה :

אם הבהמה והחיה שהאבר שלהם בחלון, אינם קשורים, [שעתידים ללכת מהחלון], או שהם טהורים, [העומדים לשחיטה], או שהם טמאים אבל הם בעלי בשר, [העומדים להימכר לגוי], ודאי עתיד לקחתם משם, ואינם בטלים בחלון, ולא ממעטים אותו.

אבל כשהבהמה והחיה קשורים, [שלא ילכו משם מעצמם], וגם טמאים, [שלא ישחטו אותם לאכילת ישראל], וגם כחושים, [שלא ימכרו לאכילת גוי], ודאי לא יקח אותם משם, ובטלים בחלון, וממעטים אותם, אם לא הוכשרו האבר והבשר לקבל טומאה.

ח. עוף ששכן בחלון :

אם הוא אינו קשור, [שיכול לעוף], או שהוא טהור, [העומד לשחיטה], או שהוא בעל בשר טמא, [העומד להימכר לגוי], או שאינו מסרט, [שאפילו אינו ראוי לשאר דברים, נותנים אותו לתינוק לשחק בו], ודאי עתיד לקחתו משם, ואינו בטל בחלון, ולא ממעט אותו.

אבל כשהעוף קשור, [שאינו יכול לעוף], וגם טמא, [שאינו עומד לשחיטה], וגם כחוש מאוד, [שאינו עומד להימכר לגוי], וגם מסרט, [שאינו ראוי לתינוק לשחק בו], ודאי לא יקח אותו משם, ובטל בחלון, וממעט אותו, מאחר שעוף חי אינו מקבל טומאה.

ט. גוי [חי] שישב בחלון :

אפילו אם הוא כפות ומצורע, ודאי יבואו להתיר אותו, ועתיד ללכת מהחלון, ולכן אינו בטל בחלון, ולא ממעט אותו.

אולם אם הוא מחבושי מלכות, שהמלכות חבשה אותו בחלון, ודאי ישאר במקומו, וממעט את החלון, מאחר שאינו מקבל טומאה כשהוא חי.

י. בן שמונה [=הנולד לשמונה ירחים] המונח

בחלון:

בימות החול ודאי לא ישאירו אותו שם, כי אמו תטלנו משם, ולכן אינו בטל בחלון, **ולא ממעט** אותו.

אבל **בשבת** אסור לטלטלו, ואם הוא **גוסס**, שימות קודם צאת השבת, **ושם תהא קבורתו**, בטל בחלון, **וממעט** אותו, **משום שאינו מקבל טומאה**, [רש"י פירש שאינו מקבל טומאה, כי הוא כאבן, לא חי ולא מת, והתוס' פירשו, שאינו מקבל טומאה, כי אינו נקרא אדם, ובפרשת טומאה נאמר "אדם", וכל זה **כשהוא חי**, אבל אחר מותו הוא מטמא].

יא. מלח:

אם ראוי לאכילה, [שטעמו הגון], או שראוי לעיבוד עורות, [שאינו בו קוצים], או שמונח בלא כלי, [ומזיק בכך לכותל], ודאי עתיד לקחתו משם, ואינו בטל בחלון, **ולא ממעט** אותו.

אבל כשאינו ראוי לאכילה, [שטעמו מר], וגם לא לעיבוד עורות, [שיש בו קוצים], וגם מונח בכלי, [המונע ממנו להזיק לכותל], ודאי לא יקח אותו משם, ובטל בחלון, **וממעט** אותו, **מאחר שאינו מקבל טומאה כי אינו אוכל בפני עצמו**.

יב. כלי חרס:

אם הוא נקי, [שראוי לכל], או שאינו מנוקב, [שראוי לאומן, אפילו אם הוא מלוכלך], ודאי עתיד לקחתו משם, ואינו בטל בחלון, **ולא ממעט** אותו.

אבל כשהוא **מלוכלך**, [שאינו ראוי לכל], וגם **מנוקב**, [שאינו ראוי לאומן], ודאי לא יקח אותו משם, ובטל בחלון, **וממעט** אותו, **כשאחוריו כלפי הטומאה**, משום שכלי חרס אינו מקבל טומאה מגבו.

לפירוש ריב"ם, החילוק בין כלי נקי למלוכלך ומנוקב, הוא בין אם הכלי ממעט את החלון משיעורו, ובין אם הכלי סותם את כל החלון.

ולפירוש רבינו תם ור"י, כשהכלי סותם את החלון לגמרי, הוא חוצץ בפני הטומאה, אפילו אם הוא נקי וראוי לכל, ואינו בטל בחלון.

יג. ספר תורה:

אם הוא ראוי לקריאה, או שהוא בלוי, ועתידיים לגונזו במקום אחר, ודאי עתיד לקחתו משם, ואינו בטל בחלון, **ולא ממעט** אותו.

אבל אם הוא בלוי, **ושם תהא גניזתו**, בטל בחלון, **וממעט** אותו, **מאחר שאינו מקבל טומאה**.

יד-טו-טז-יז-יח. שלג, ברד [=שאנו קוראים לו קרח], גליד [=קרח לבן שאינו שלג], כפור [=שאנו קוראים לו ברד], מים [שבכלי]:

כל אלו אינם ממעטים בחלון, אפילו אם לא עתיד לקחתם משם, כי הם נמסים מאליהם. ואפילו כשהם בכלי אינם ממעטים, כי אינם יכולים לעמוד בפני עצמם.

מדיני מחיצות

- אין עושים מחיצה מרבב [=שומן או שמן], אפילו כשהוא קשה, מפני שכשהוא מתחמם הוא ניתך.

- ואין עושים מחיצה ממלח איסתרוקנית בפני עצמו, מפני שהמלח מתפזר, אולם כשמניחים עליו קורות, עושים מהם מחיצה עם המלח, כי הם המלח והקורות מעמידים זה את זה.

- אך עושים מחיצה ממלח סדומית בפני עצמו, מפני שהוא עב וקשה כאבן, ואינו מתפזר.

טעם הרחקת ריחים מכותל של אחרים

מתחילה אמרו שהריחים מזיקות בכך שמרעידות את הקרקע. [ויש גורסים שכן הוא האמת אף למסקנה בשאר רחיים שאינם של חמור].

וברחיים של חמור שאין בהם רעד, יש בהם נזק מחמת הקול.

מפירוש רש"י משמע, שריחים של חמור הם ריחים שחמור מסובב אותם, ואינם מרעידים את הקרקע, כי הם קטנים וקלים.

והתוסי' פירשו, שריחים של חמור הם רחיים שאדם מסובב, [י"מ ברגליו וי"מ בידיו]. וקרויים רחיים של חמור, כי אינם עומדים על הקרקע, אלא על גבי בניין, ולכן אינם מרעידים את הקרקע.

והנזק שגורמים בקול. י"מ שהכוונה לקול הנהגת החמור. וי"מ שהכוונה לקול הריחים.

הרחקת תנור וכירה

הבא להעמיד תנור או כירה בבית [או בעלייה], מחויב להעמידם במקום שאין בו חשש שידלק הבית מהאש שבהם. ולכן:

- אין להעמיד שום תנור או כירה בבית [או בעלייה], אלא אם כן יש על גביו חלל של 4 אמות עד התקרה, שלא תאחו האש בקורות.

- ואין להעמיד שום תנור או כירה בעלייה, אלא אם כן יש תחתיה מעזיבה בשיעור הראוי למנוע דליקה בתקרה שתחתיה. בכירה שלנו – טפח. בתנור שלנו ובכירה של נחתומין – שלושה טפחים. ובתנור של נחתומים – ארבעה טפחים. [הטעם שנחתומים צריכים הרחקה יתרה, כי הם מסיקים את האש תמיד].

לדברי חכמים - אין ההרחקה הזו פוטרת מלשלם, ואם הזיק אחר שהרחיק כדין, משלם מה שהזיק.

ולדברי רבי שמעון - אם הרחיק כדין, פטור מלשלם מה שהזיק אחר כך.

חנות של נחתומין ושל צבעים ורפת בקר

חנות של נחתומים ושל צבעים, [משום העשן או ההבל], ורפת בקר ואספסתא [משום הריח], מזיקים לאוצר של תבואה ושמן. [ורפת מזיקה גם לאוצר של יין]. ולכן אסור לאדם לעשות דברים אלו תחת אוצרו של חבירו.

אולם קודם שעשה חבירו אוצר ברשותו, מותר לזה לעשות את הדברים הללו תחת רשות חבירו, [מהטעם שנתבאר בדף י"ח].

והסתפקו בגמרא, האם מותר לעשות דברים אלו תחת רשות חבירו בזמן שאין בה אוצר, אבל נעשית בה הכנה לאוצר, כגון כיבוד וריבוץ, או ריבוי בחלונות, או בניית עלייה לשם אוצר.

וכן הסתפקו בגמרא אם מותר לעשות דברים אלו תחת אוצר של תמרים ורימונים.

חנות של נחתומים ושל צבעים, אינן מזיקות לאוצר של יין, ולכן מותר לעשותן תחתיו.

ורב יוסף אמר, שלאותו יין שהיה בזמנו אפילו נר מזיק, [לרש"י עשן הנר, ולתוסי' חום הנר], ואם כן, בזמנו היה אסור לעשות חנויות אלו גם תחת אוצר של יין.

ניתן לקרוא את האותיות המודגשות בלבד כסיכום קצר של הדף

[לתרומות ולהנצחות](#)

[לרכישת ספרי בקיצור באתר אמזון](#)

[להצטרף לקבוצת וואצאפ לקבלת הקבצים מידי יום](#)

[להצטרף לקבוצת טלגרם לקבלת הקבצים מידי יום](#)

כל הזכויות שמורות © מותר להפיץ שלא למטרה מסחרית